

כ אע"פ שאסור למלטלל וכו'. כל זאת הבבא משניות וברייתא פ' שוול (דף ק"ה) קריב ללשון רבינו. ופירש"י ז"ל לא יזוז בו אבר לא יגביה לא ידו ולא ריכו עיניו. וקושרין את הלחי של מת שהיה הולך ונפתח קושרין את לחיו כדי שלא יפתח פיו יותר ולא שמעלה להסגר ממה שנפתחה דהיינו מזוז אבר אלא שלא חוסף להפתח. כלי מיקר כגון כלי זכוכית. ואין מעמלין משום דמזוז למזוז בו אבר עכ"ל:

כא מת המוטל בחמה וכו'. פ' כירה (דף מ"ג:) אחר מת המוטל בחמה א"ל יחודה אחר שמואל הופכו ממטה למטה רב אמר מניה עליו ככר או תינוק ומלטללו. הידע דליכא ככר או תינוק כ"ע לא פליגי דרבי כי פליגי דליכא וק"ל ככר בלשון רבי. שם אין מזילין את המת מפני הדליקה דרבי שמעון שמזילין את המת מפני הדליקה. ואסיקנא דליכא ככר או תינוק פליגי והלכה כרבי"ל ואפי' לרב מתוך שאלם כהול על מהו אי לא שריח ליה אחי לבנוי. ומבואר בהלכות: ולא החירו וכו'. מיתמר פ' נוטל (דף קמ"ב:) במסקנא ולא אמרו ככר או תינוק אלא למת בלבד:

כב היה מוטל בחמה וכו'. שם (דף מ"ג:) חנא שילא בר מרי מת המוטל בחמה בלין שני בני אדם ויושבין בלדו חס להם מלמטה זה מביא מטה ויושב עליה וזה מביא מטה ויושב עליה חס להם מלמעלה מביאין מחלאל ופורסין עליהן זה זוקף מטה ונשמת והולך לו זה זוקף מטה ונשמת והולך לו ונמצאת מחילה נשמות מאלים. וכהני המפרשים וכו' שאלו עושין אהל ערלי לכתחלה כיון שמענה שהוא עושה אותו מלמעלה למטה בשביל המת החירו:

כג מת שהכריח בנים וכו'. בהמליע (דף מ"ד:) הווא שכתב דהוה בדוקרת שרא לכו ר"ג בר יוחנן לאסוקיה לכרמית ואסיקנא טעמא גדול כבוד הכרית שדומה ל"ח שכתורה. ופי' הראב"ד ז"ל דכבוד החיים קאמר מפני שהיה מכריח וכדי לסלק מהם ריחו הסירו. וזה דעת רבינו ועיקר. ומהלקו המפרשים ז"ל חס צריך ככר או תינוק למלטלל יש מי שאומר שצריך שכל שנוכל לחקו ולגרוע איסור הטלטול נחקו והרמב"ן ז"ל אמר שאינו צריך כדי שלא יבא מרכה בהולאה והרשב"א ז"ל הכריע דעתם האחרים בזה:

פכ"א היוצא חוץ לתחום המדינה וכו'. שיעור התחומין שהם אלפים אמה מדבריהם וי"ב מיל דבר תורה הוא מבואר בהלכות סוף פ"ק דעירובין ולמדו שיעור זה ד"ב מיל מן הירושלמי וכן הסכמת הגאונים ז"ל לחייב דבר תורה על יותר מ"ב מיל. ויש מן האחרונים ז"ל שהלקו על זה ואמרו כההיא סוגיא דסוף פ"ק (עירובין י"א:) דלוקין על עירובי תחומין היא לדעת ר"ע דאמר תחומין דאורייתא אכל לרבנן דק"ל כוונתיהו אין שם תחומין כלל מן התורה ואפי' בכמה פרסאות והאריכו להוכיח כן ולדעת ר' הסכימו הרמב"ן והרשב"א ז"ל. ודיון העיר שהיא כד"א בכמה מקומות מבואר שאין העיר נחשבת: ומ"ש רבינו אלפים אמה לכל רוח מרובעות. משנה פ' מי שהוציאוהו (דף מ"ט:) אלפים אמה לכל רוח עגולות דברי ר' חנינא בן אנטיגנוס וכו' מרובעות כעגול מרובעת כדי שיהא נשכר את החיות והלכה כחכמים. אפי' הולך אל עבר פניו או לעבר פני העיר ויש

הנהגות מיימוניות

[כ] לאו דוקא בחמה אלא הוא הרין על כרים וכסתות שלא יסריח ודוקא לצורך המת אבל לצורך כהנים או לדבר אחר אין משלשין ע"י ככר או תינוק מהר"ם ע"כ: [ג] במה מורליקין אביד הגב עליו ככר או תינוק ומלטלו וכן פרק נוטל ע"כ: [ח] אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן הלכה כר"י בן לקיש ע"ש ואפילו בטלטול גמור שרי ר"י בן לקיש וכן משמע מתוך פ"י ר"י וכו' בספר המאור עיין בהלכות שמחות בס' ק' ע"כ: [נ] כרב אשי דאמר הכי ב' נוטל וכו' מהר"ם בהלכות שמחות ודלא כר' אושעיא דאמר שכתב ארנקי בחצר מניח עליו ככר או תינוק ומלטלו וגם דלא כירושלמי דאמר דיסקיא מלאה מעות נותן עליה ככר או תינוק ומלטלה מפני הדליקה. ובספר המצות כתב דשמוא ברליקה מורה עליה ככר או תינוק כדכר ר"ג לאפוקי לכרמית וכו' עד גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה ע"כ: [ח] מי שהוציאוהו מקום ממקום מניסה וכו' ע"כ: [כתב הסמ"ג המינין אומריין אל יצא איש ממקומו כמשמעו והשיב רבינו בשולח בר קלנימוס להקשות שיניחם סבבות ישעיה ויחזקאל שכתוב בישעיה יבוא כל בשר להשתחוות לפני ויחזקאל כתוב והשתחווי עם הארץ פתח השער ההוא בשבתות וגו' ואם אסור לזוז ממקומו איך יבואו כל בשר להשתחוות בבית המקדש עכ"ל: [ג] כחכמים ודלא כרבי חנינא בן אנטיגנוס דאמר אלפים אמות עגולות ע"כ:

כב היה מוטל בחמה ואין להם מקום למלטלו וכו'. נראה מדברי רבינו שאין שם אהל אלא מהמחללות בלבד וזוקף מטהו דקאמר לא להיות עומדת זקופה והמחללת עליה כדפירש"י אלא לומר שזוקפה ומסירה משם חס יראה לפי שאינה נריכה לו עוד ולפי זה מאי דמזכירין שישבו חתלה עד שיהם להם ואז יצאו מקומם וישבו עליהם אע"פ שאין צורך לזהל במטות היינו כדי שיהא נראה דפריסת

מחללות לא כדי לעשות אהל בחיבור שתיקן פיהם אלא כדי לפרוס כל אחד על עצמו להגן מפני החמה שהרי גם כשהם להם מלמטה הביא כל אחד מטהו וישבו עליהם. ואפשר שאם רצה להניח מחללת על המטה חינו רשאי לדעת רבינו ומש"ה אמרו שזוקף מטהו כלומר ולא יניחה שם כי היכי דתהוי הוכחה שלא נחזונו בפריסת המחללות לעשות אהל משתיקן אלא להגן עליהם מפני החמה שהרי כשהם לו מלמטה הביא מטה וישב עליה וכשעמד זקפה משם והלך לו: ומ"ם יש לדקדק למה פסק רבינו דבלין שני בני אדם ויושבין בלדו וכו' ה' בלדו הכי יכולים לעשות מחילה דהא בגמרא חיהא למימרל ז' אחאי דא"ר יוחנן חין כלי יטל אלא ללודך דבר הניטל ואמר לכו רב ששה סוקו. אמרו ל' יחזק ככר חירגמה רב הווא לשמעתך בלבד דאמר רב הווא עושין מחילה למת בשביל חי ואין עושין מחילה למת בשביל מת מאי היא הווא דאמר רב שמואל בר יהודה מת המוטל בחמה בלין שני בני אדם ויושבין בלדו חס להם מלמטה וכו' משמע דלמ"ד כלי יטל אפי' לצורך דבר שאינו יטל עושין מחילה למת בשביל מת כמו שמוהר לעשות בשביל חי ומאחר דק"ל כמ"ד כלי יטל אפי' לצורך דבר שאינו יטל חו"ל ה"ל למיפסק כהני מיתמרל ואפשר שמעטם זה השמיטה הרי"ף וכו' יש לתמוה על רבינו שכתב. ואפשר דמ"ל לרבינו דכתיב דרב ששה סוקו דעמאל דבעין שיבאו שני בני אדם וישבו בלדו הווא משום טלטול הכלים שיהו יטלים לצורך הסי ולא לצורך המת וכדדברי יחזק מיהו חין דלא קי"ל כוונתיה מפרשים דעמאל לאו משום כלים הווא דללודך המת יטלים אלא עמאל כדי שיהא המחילה נעשית מאלים דלין עושין אהל ערלי ובשביל ער החי החירו לעשותם בשינוי כזה אבל מפני המת לא החירו. ואפשר דרב הווא נמי משום עשיית מחילה קאמר וכדייקא לישניה ולא לענין טלטול כלים ורב ששה הווא שרצה לפרש דבריו משום טלטול וכד' יחזק וליתא. ולפי זה מה שהשמיטה הרי"ף לאו משום דלא ס"ל הכי אלא משום דמשמע ליה שדבר פסוק הווא שאין מותר לעשות אהל ערלי אלא לצורך החי:

המהלך

א היוצא חוץ לתחום המדינה בשבת לוקה שנאמר

אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. מקום

זה הוא תחום העיר ולא נתנה תורה שיעור לתחום זה אבל חכמים העתיקו שתחום זה הוא חוץ לשנים עשר מיל [א] כנגד מחנה ישראל. וכך אמר להם משה רבינו לא תצאו חוץ למחנה. ומדברי חופרים שלא יצא אדם חוץ לעיר אלא עד אלפים אמה אבל חוץ לאלפים אמה אסור. שאלפים אמה הוא מגרש העיר: ב נמצאת למד שמוותר לאדם בשבת להלך את כל העיר כולה אפילו היתה כנינה. בין שהיתה מוקפת חומה בין שלא היתה מוקפת חומה. וכן מותר לו להלך חוץ לעיר אלפים אמה לכל רוח מרובעות [ג] כטבאל מרובעת

א עור סי' ש"א סמ"ג לאוין ס': ב טור שם וע"ש סמ"ג ס': ג טור סי' ש"א סמ"ג לאוין ס':

וכן הסכימו ז"ל ונחלקו המפרשים בגירוש דבר זה יש מי שאומר שלעולם הוא רשאי לילך אלפים ושמונה מאות אמה כמות האלכסון

מגדל עז

אע"פ שאסור למלטלל עד זרי המת. הכל פרק שוול (דף ק"ה) ומקלח מיימי פרק כירה (דף מ"ג:) מת שסכרית עד סוף הפרק. סוף פרק המניע (דף מ"ד) ומקלח מיימי פרק המניע: פרק כו היוצא חוץ לתחום עד מחוץ לתחום. בירושלמי מפרש לה ור"י אלפס ז"ל כתב כן בהלכות סוף פ"ק דעירובין וכו' בעל המאור ז"ל תפס עליו והרמב"ן ז"ל האריך בספר המלחמות וזכיר שם כל הדעות: ומדברי סופרים עד מגרש העיר. נמשכת כוונת פרק כס וירושלמי ולשון מילתא אל יא איש ממקומו אלו אלפים אמה: ב נמצאת למד עד מוקפת. בירושלמי: וכן מותר להלך עד את החיות. פרק מי שהוציאוהו:

תלמוד שלנו לירושלמי ע"כ: [ס] בשילחי המצניע ההוא שכבא דהוי בדוקרת שרו לחו ר"ג לאפוקי לכרמית וכו' עד גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה שבתורה ע"כ: [ח] מי שהוציאוהו מקום ממקום מניסה וכו' ע"כ: [כתב הסמ"ג המינין אומריין אל יצא איש ממקומו כמשמעו והשיב רבינו בשולח בר קלנימוס להקשות שיניחם סבבות ישעיה ויחזקאל שכתוב בישעיה יבוא כל בשר להשתחוות לפני ויחזקאל כתוב והשתחווי עם הארץ פתח השער ההוא בשבתות וגו' ואם אסור לזוז ממקומו איך יבואו כל בשר להשתחוות בבית המקדש עכ"ל: [ג] כחכמים ודלא כרבי חנינא בן אנטיגנוס דאמר אלפים אמות עגולות ע"כ:

פכ"ז ג המהלך מן לחמם למעלה מ' עפחים וכו'. כחב ס"ה בחשונה ביתר שכל מה שיהיה מן החומות מן החורה וכו'. חשונה זו היא בספר הכלל בן ובחשונה אחרת ב"ר רבין שהטעם שאין בימים ובחירות איסור תחומין דלורייסא לפי שהם כרמלים והטעם בהם אינו אלא מדרבנן ולא יחלן שיהיה המעצור ע"פ המים אסור מדרבנן והמהלך לוקה מן החורה וכו' שלא יעלה בדעת שיהא כהליכה במים איסור תחומין דלורייסא ממחנה ישראל שהוא רה"ר והלא ידוע שאיסור העלפול שיש חוב סקילה אחריו בן המעצור ד' אמות ברה"ר מקורה פטור לפי שאינו דומה לדגלי מדבר בן בלי ספק המהלך י"ב מיל ע"פ המים המועטים פטור לפי שאינו דומה למחנה ישראל ע"כ. ולפי דברי רבין ביבשה חוץ י"ב מיל כיון דלא מיסגר אלא מדרבנן נקטין בעיין לקולא דאין תחומין למעלה מעשרה וחזן ל"ב מילין כיון דמיסגר מדלורייסא למעלה מעשרה הוי ספקא דלורייסא ולחומרא וכו' כהדיא בחשונה: לדעת רבין כל שהלך בים למעלה מעשרה כשיגיע למלל יורד ואינו נמנע ויש לו אלפים אמה מהמקום שפגע בו למטה מעשרה וכן דעת הרמב"ן והרשב"א ומחנ' (עירובין מ"ה:) פסע אחת לא נכנסו למלל עד שחשכה וכו' במהלכת למטה מעשרה היא והכי מוקי לה בגמ' (דף מ"ג):

מי

פסיעות בינוניות וזה הוא תחום שבת: ה המהלך אלפים אמה שיש לו להלך ושלמה מדתו בתוך דיר או סהר או מערה או בתוך המדינה אינו מהלך אלא עד סוף מדתו. ואין אומרין הואיל וכלתה מדתו בתוך רשות היחיד מהלך את כולה. במה דברים אמורים בשכלתה מדתו במקצת העיר או במקצת המערה אבל אם היתה אותה רשות היחיד מובלעת בתוך אלפים אמה שלו תחשב לו כל אותה הרשות כארבע אמות ומשלימין לו את השאר: ו כיצד הרי שהיה אלה אמה ממקום שביתתו אם מחוץ לעיר עד מדינה או מערה שיש בארבה אלה אמה או פחות מאלה מהלך את כל המדינה או המערה שפגע בה ומהלך חוצה לה אלה אמה פחות ארבע אמות: ו אבל אם היה במדינה או במערה שפגע בו בתוך מדתו אלה אמה ואמה אינו מהלך בה אלא אלה אמה בלבד שהוא תשלום אלפים אמה שיש לו: ו מי שכלתה מדתו בחצי העיר אף על פי שאינו מהלך אלא עד סוף מדתו מותר למלט בכל העיר על ידי זריקה. וכן מי ששבת בבקעה והקיפוהו נכרים מחיצה בשבת אינו מהלך בה אלא אלפים אמה לכל רוח אע"פ שהוא בתוך המחיצה. ומותר לו למלט בכל המחיצה על ידי זריקה אם הקיפוה לשם דירה: ו מי שהיה בא בדרך ליכנס למדינה בין שהיה בא בים בין שהיה בא בחרבה. אם נכנס בתוך אלפים אמה קרוב לעיר קודם שיכנס השבת אף על פי שלא הגיע למדינה אלא בשבת הרי זה יכנס ויהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח: ו *היה בא למדינה וישן בדרך ולא נעור אלא בשבת [ט] וכשנעור מצא עצמו בתוך התחום הרי

השנת הראב"ד

*היה בא למדינה וכו'. א"ל או שיש ולא ידע שהוא סמוך לעיר ע"כ:

א טור סי' תד וע"ש סמ"ג לאוין סו: ב טור סי' שזו הא סמ"ג שס: ג טור סי' תח וע"ש סמ"ג שס: ד טור סי' תג סמ"ג שס: ה טור סי' ת סמ"ג שס:

ויש מי שהורה שאין לו אלפים ושמונה אמות אמה אלא כשהולך באלכסון תחומי העיר או באלכסון תחומי מקומו אבל במהלך אל עבר פניו או אל עבר פני תחומי העיר אין לו אלא אלפים אמה בלבד וכן נראה מדברי רבין וכן עיקר. ולפי דברי האחרים אין כאן מרובעות שהרי כשהוא מהלך לעבר פניו יש לו אלפים ח"ל אמה וכשהוא מהלך באלכסון אין לו ג"כ יותר ממלל שחוט המקיף סופי תחומי יהיה עגול כהכרח והכמים הזכירו מרובעות כך נראה לי. ועוד שהיה להם לומר כדי שיהא נשכר את האלכסון אלא ודאי מדהזכירו זוית משמע שאינו נשכר האלכסון אלא לזויות:

ג המהלך מן לחמם למעלה וכו'. פרק מי שהוציאו (דף מ"ג) בני רב הנויה יש תחומין למעלה מעשרה טפחים או אין תחומין למעלה מעשרה בעמוד גבוה עשרה ורחב ארבעה לא חבני לך דארעא סמיכתא היא כי חבני לך בעמוד גבוה עשרה ואין רחב ארבעה ולא איפשיטא. ולזה כתב רבין הרי הדבר ספק ולא ב"ר ספק זה אם הוא לקולא או לחומרא. ובחשונה ב"ר שכל מה שיהיה מן התחומין מן החורה ספיקו להחמיר ומה שהוא מדבריהם ספיקו להקל כמו שאמרנו בספקא דלורייסא לחומרא וספיקא דרבנן לקולא. וס' כתב שאין תחומין דבר חורה בימים ובחירות ולא בכרמלים וכל התחומין בן מדברי סופרים כמו שהאריך שם ולדעת האחרונים שאין תחומין מן החורה כל למעלה מעשרה ספק של דבריהם ולקולא מכלל דבריהם למדתו של שהלך בים למעלה מעשרה לכשיגיע למלל יורד ואינו נמנע ויש לו אלפים אמה מן המקום שפגע בחלה בו למטה מעשרה וזה דעת הרמב"ן והרשב"א ז"ל. ומכלל זה שההליכה בנהרות ויש ספק אם הם למעלה מעשרה אם לא מותרת לפי שהוא ספק בשל דבריהם וכן הדין רבין בחשונה. ומ"מ כתב הרשב"א ז"ל שמי שהוא בין ששמשות ביבשה לנהלל אסור ללכת אפילו למעלה מעשרה לפי שיש לו חזקה ביהו. וזה דעתו ז"ל:

ד מי ששבת בדיר וכו'. מפורש פרק מי שהוציאו (עירובין מ"ב) בני שבת בדיר וכו' וכו'. וכתב הרשב"א ז"ל דדוקא כשהרשות היחיד מותר למלט בו כגון שהוא מוקף לדירה או פחות מביה סתמים אבל אם לא היה מוקף לדירה והיה יתר על בית סתמים כיון שאינו מותר למלט בו אלא בארבע אמות כחצר פ"ז אין לו אלא ארבע אמות ומשם ולהלן מודדין לו אלפים אמה. וכיוצא בזה כתב רבין בפ"ז מה' עירובין אלא שגירסא מדבריו שאין חלוק זה אלא במערב ושם אבאר: וכן השו"ב בבקעה וכו'. משנה שם (דף מה) מי שישן בדרך ולא ידע עד שחשכה יש לו אלפים אמה לכל רוח דברי ר"י בן מרי וחכ"ל אין לו אלא ד' אמות ונפקא הלכה בגמרא כר"י בן מרי. וכתב רבין בבקעה לפי שהיא כרמלית כחצוצר פ"ד ורה"ר כך דינו. וכתב הרשב"א ז"ל שאלפים אמה אלו נמדדין מן לחרב אמות שלו ויש לו הארבע אמות

ה המהלך אלפים אמה וכו'. סוף כיצד מעברין (דף ס') אריב"ל היה מודד וכו' וכלתה מדתו בחצי העיר אין לו אלא חצי העיר כלתה מדתו בסוף העיר נעשית כל העיר כד' אמות ומשלימין לו את השאר וכן פסקו בהלכות בשם הגאונים ז"ל. וכתב הראב"ד ז"ל שאם כלתה מדתו בין העיר לעבורה דינו להקל שאע"פ שעבור העיר כעיר להקל אמרו ולא להחמיר וכו' הרשב"א ז"ל ודבר פשוט הוא שהרי בסוף העיר וחצי העיר הזכירו ולא הזכירו בזה עבור כלל:

ו מי שכלתה מדתו וכו'. ברייתא פ' מי שהוציאו (דף מא:) היה מודד וכו' וכלתה מדתו בחצי העיר מותר למלט בכל העיר כלה ובלבד שלא יעבור התחום ברגליו ופירשו בגמרא מותר למלט ע"י זריקה ולא גזרינן שמה ימשך אחר חפצו ונפסק זה בהלכות: וכן מי ששבת בבקעה וכו'. שם (דף מ"ג) אמר שמואל שבת בבקעה והקיפוה נכרים מחיצה בשבת מהלך אלפים אמה ומלטל כלולה ע"י זריקה וכו' הו"א פליג תוס' וק"ל כשמואל כדליתא בהלכות. וכתב רבין שהיה העלפול הוא כשהקיפוה לשם דירה ופשוט הוא כחצר פ"ז וכו' ז"ל:

ז מי שהיה בא בדרך וכו'. משנה שם (דף מ"ה) מי שהיה יושב בדרך ועמד והרי הוא סמוך לעיר הואיל ולא היתה כונתו לך לא יכנס דברי ר"מ ר' יהודה אומר יכנס מעשה היה ונכנס ר' טרפון בלא מחסיון. וק"ל כר' יהודה שאע"פ שלא היה סבור להיות בתוך התחום ולקנות שבתה עם בני העיר כיון שדעתו היה לילך לעיר קנה שבתה עמהם וזהו מה שהזכיר רבין היה בא למדינה וישן בדרך ולא נעור וכו' וכן פירשו בהלכות בשם רב אחא משבחא ותפסו פירוש זה בעיקר וכו' הרשב"א ז"ל אלא שאמר שאם היה נעור והוציא בשפתיו ואמר הרי עיקר שבתתי במקומי נמי קני כדמוכח בפ' בכל מערבין אבל ניעור כיון דאי בעי למימר מצי אמר כמאן דאמר דמי. הוא. והחלק הראשון שכתב רבין במהלך לעיר כל שכן הוא מיושב בדרך ואינו יודע שהוא בתוך התחום וכו' הוציא רבין זה ממה ששנינו שם (מ"א:) פסע אחת לא נכנסו למלל עד שחשכה

הנהגות מיימוניות

[ג] כתב מהר"ם ולא איפשטא ועברין לחומרא עיין לקמן ספ"ל: [ד] אמר ריב"ל הלכה כרבי יוחנן בן גוריון שהוא מיקל בעירוב דאמר ישן קונה שבתה ויש לו אלפים אמה לכל רוח סביבו ולא כחכמים דאמרי אין לו אלא ארבע אמות ע"ב: [ה] אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"י לגבי ר"מ דאמר הואיל ולא היתה כונתו לך לא יכנס ואע"ג דקאי ר' יעקב בשיטתיה ומדנקט ישן משמע אבל ניעור אפילו לרבנן קני בלא אמירה דומיא דישן וכל היכא דאיכא במכילתין ואמר שבתתי במקומי בלא אמירה שבתתי במקומי נמי קני כדמוכח בפ' בכל מערבין אבל ניעור כיון דאי בעי למימר מצי אמר כמאן דאמר דמי. וכתב"ג אשכחן בפ' שנים אוחזין ואמר זכתה לי שדי זכתה לו דבלאו אמירה נמי זכי כדמוכח התם. בגמרא גבי ארבע אמות של אדם וזכה לו בכ"מ מה לי אמר ומה לי לא אמר וא"כ האי דנקט ואמר משום רבוחא דסיפא נקטיה דקתני היה צבי רץ כדרכו או שהיו גזולות פורחות ואמר זכתה לי שדי לא אמר כלום:

מגדל עז

ואם יאל חזן לאלפים עד מן החורה. גירושמי: המהלך מן וכו' עד בתוך התחום. הכל פ' מי שהוציאו (דף מ"ז):

ואם יאל חזן לאלפים עד מן החורה. גירושמי: המהלך מן וכו' עד בתוך התחום. הכל פ' מי שהוציאו (דף מ"ז):

טעמים דאמיר וואו באמאנט עכ"ל. וזהו במתניתין לעיל בירקין דחנן מי שיזן בדרך ולא ידע שחשכה באמאנט ר"י אומר לכל רוח שיראה. ויפסד"י ז"ל באמאנט ש"ל אמונת כלומר שהי אמונת יס לו לכל פה וכן פירש ר"מ ז"ל בפירושו המשניות שלו ופסק שם שאין הלכה לא כר"א ולא כר"ש וכן פסק ר"י פעמים גבי שובדא דר' נתנאי בריה דרב חיילא דמשכח ליה שמעמחא וכו' אמרא מחניתין דרעס ויבא עבדא וכו' ופסק לו אהר לכוואז בו ומעשה דרב נתנאי פ"ו דהכותב אלן. אך הרב"ד ז"ל זיכר דר' אליעזר הובעמחא ליה ידקאן נמן דקארמא ויכנס ש"מ וכתב ז"ל דמחא שובדא דהלכה כר"א שלש אמות והוא עומד בדביעות הכי זה נכנס ואינו חושש עכ"ל וזהו הדרך היתה השגתו זאת, ומורי נח"מ ז"ל והבירוי ז"ל ואמר דשתי מעשה דרב נתנאי דמחנן אונסו יאז דמשכיה שמעמחא ומש"ה ההומיין אל"ל רב חנן בר רב אבהי ומד"ר"א קא מוחבת ליה למר אלמא לא שמכין עליה וגם הרמב"ן ז"ל וטעמו כמות ודבריה אלן כדורים צעתי הרבה וכמו שדקדק בקצרה ובגליון בדורים רש"י ז"ל דהא ליה מויתא דע"כ לא פליגי רבנן עליו דר"א אלן לאלל הכשות אבל לרב מנאס מודה ליה כלומר ומי כ"ל במוסר יאז פליגי דהא דר"א יחיד הוא לגבי חכמים אפילו ליכא מנאן חכמים בר פלוגתיה מ"מ שמוע שהוא תנא מ"מ לא שדיקין כל הני עממי ודחקין בכדי: היתה רגלו אחת וכו' עד יכנס. גבי אומר אני רואה ה"ע דקס ליה כיחידא לא בפירושו עממיים דר"א בשליש פ' דמי שפויאווה אלן יא אלפס ז"ל והגאון ז"ל ורוב המפרשים גם כה גם בכל התלמוד ואי איכא למאן דפסק כלישנא קמא יאמא חוץ לתחום שלא לדעת עד ומעטלן כבולה. זה הוא תחלת פ' מי שפויאווה (דף מ"ג מ"ד) גם יאמא: אמר:

נכריים ונתנוו דביר וסבר אע"ג דלג שבת כאויר מחיות נעשית לו כד' אמות והקלו חכמים אללו לסיית לו היקף מחיות כד' אמות אבל הקוה שביטה שיש לו אלפים אמה לא הקלו חכמים אללו להיות לו היקף מחיות כד' אמות אלא"כ שבת באוירן דהא רב הונא ורב חייה בר רב תלמידי דרב הוו ואמר רב הלכס כר"ג דביר וסבר וסבר אסרי כשמואל ומתמיהין נמי הכי תנן ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים אמה אפילו סוף מדרו כלה במערה אינה לו כד' אמות ואילו הוציאנו ונתנוו דביר וסבר מסתק את כולה וסא דברי הכל היה ע"ל. וסייעו הרשב"א ז"ל ממה שמא ביורשמי דגרסינן הסם על פלוגתא הדין דר"ג ורב הונא בעיין מיהמ מה פליגין כרבי יוחנש ור"ט ברס כר"ג וכר"א בן עזריה לא פליגין ואפילו כרשב"ג וכר"א בן עזריה פליגין קל הוא נמי שקנה לו שביטה ממי שלא קנה לו שביטה וזה מבוחר כדבריו רש"י ז"ל ועוד לרדכיו דהא ר"נ בזה כרבה א"ל מהדמענין ליה לקמן דאל"ל לרב הונא לא היה תפליג עליה כשמואל דהניח כוכביו ואילו לקמן נמי עובדא דרב נתחמי דר"ג כר"ג א"ל דרמיין להדיא א"ל ר"נ בן יחנן מאי קא מעביט ליה לרב הונא וכו' ע"ד דפשיט ליה רבה כשיטתו בדלא ממי גברי עסקין דאי בדמלו גברי אמר ר"י אמר רב הלכס כר"ג דביר וסבר וספסיה אלאמה פשיטא ליה לרבא כדבריו רש"י ז"ל ואע"ג דשמעיין ליה לשמואל גופיה כהסיא שמעתא גופה דלית ליה כר"ג דביר וסבר אלא כספסיה כגדל לא חיישינן לם דהני דודאי שמואל לא ס"ל כר"ג כהסיא מ"מ הא דבקעה לאו כהני רכיה כר"ג א"ל ר"נ ואע"ג דמטעמא דכהנין: ואם נכנס בתוך הסתום עד לא ירא עד ד' אמות. פ' מי שהוציאנו: ברהב"א ד"ל וכן כל מי שיצא בארס וד' אמות שלו מושבעות יכנס דלדמייהו בהרדעי ע"ל: בבבא תליא ואפשר דס"ל מטעמא דכהנין: ואם נכנס בתוך הסתום עד לא ירא עד ד' אמות. פ' מי שהוציאנו: ברהב"א ד"ל וכן כל מי שיצא בארס וד' אמות שלו מושבעות יכנס דלדמייהו בהרדעי ע"ל: ואני אומר כל אחד הולך לפי שטחו שכתבתי כי הוא פוסק כר"א ור"מ ז"ל כהסך ולא דמיא לנהרדעי שהוא מוכיח תמיד כי הם לא אמרו כי אלא דמי שהולך לקביו ומאשה גדול כבוד הביתות כריש שיקרא דמי שהוציאנו וכ"ש כהסך שהיו א"ל הסאם כלל: לא מי שיצא כדכוש ב"ד עד חוץ למדינה. מתמיהין היא פרק א"ל אינן מכריזין (דף ר"ב) וסוגיין נמי פרק מי שהוציאנו (דף מ"א): (דף מ"א): ואלה כדכוש עד כהסך לא ינא. פ' מי שהוציאנו: וכל הוציאנו עד שהלכו בו. פרק מי שהוציאנו: ואם יחיה ד עובדי כוכבים עד סוף הפ'. הכי אסיקא לם פ' מי שהוציאנו גמרא מתמיהין דכל הוציאנו דפרקי ר"נ בר יחנן לא קשיא כאן בומן שנלחו ישראל וכהן בומן שנלחו עובדי כוכבים ומולות: פכ"ח כל בית דירה עד חוץ מבית דירה זה. פ' כ"ד מעבדין (דף נ"ה):